

JENS HENRIK
JENSEN

»Tappavan hyvä rikosromaani.»

BERLINGSKE

OXEEN

**PIMEÄN
MIEHET**

WSOY

Jens Henrik
Jensen

PIMEÄN
MIEHET

SUOMENTANUT SANNA MANNINEN

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Tanskankielinen alkuteos
De mørke mænd

© Jens Henrik Jensen and JP/Politikens Hus AS København 2014
Suomennoksen © Sanna Manninen ja WSOY 2019
Werner Söderström Osakeyhtiö

ISBN 978-951-0-42722-4
PAINETTU EU:SSA

1. LUKU

KUUN REUNALLA ISTUI lihava ja turhantärkeä rotta. Sen siluetti piirtyi veitsenterävänä taivaankannen kalpeaa pyörylää vasten. Rotan maailmaa kehystivät mustat, sahalaitaiset kulissit.

Siinä oli valtavia douglaskuusia, pitkät rivit sitkakuusia ja idässä liuta talvisen alastomia lehtikuusia.

Rotta kökötti siellä ylhäällä kuin mikäkin suurmoguli ja tarkasteli valtakuntaansa tähtien alla. Se ei alentunut edes vilkaisemaan alhaalla oljilla makaavaa kurjaa miehen hahmoa.

Silmät eivät suostuneet aukeamaan. Hän leijaili. Ajassa ja tilassa. Kyky havahtua välittömästi hereille oli arvokas turvaköysi, jonka vaarallisessa maastossa vietetyt vuodet olivat punoneet, mutta nyttemmin se oli hiutunut.

Hän makasi vain liikkumatta aloillaan. Antoi aistiensa tottua pimeään. Sitten hän nosti katseensa ja näki rotan.

Liikahdus sai oljet ratisemaan, ja vasta silloin kuun edessä poseeraava peto havahtui ja häipyi mielenosoituksellisen hitaasti ja loukkaantuneena kitapuuta pitkin näkymättömiin.

Ulkona maisema kylpi hopeassa. Altaita ja suihkulähteitä riitti silmäkantamattomiin. Hän oli palannut tsaarin Pietarhoviin. Outoa, että se oli niin...

Silmäluomet muuttuivat raskaiksi ja painuivat umpeen.

Alitajunnan uumenissa läikähti epämääräinen tuoksumuisto. Jasmiineja ja aamuseksiä...

Pietarhovi, Venäjän Versailles lähellä Pietaria. Elokuussa. Birgiten kupliva nauru. Kiiltävät sormukset tuntuivat oudoilta heidän sormis-

saan. Ohueen puuvillamekkon pukeutunut Birgitte vastavalossa Suomenlahden rannalla. »Kunnes kuolema teidät erottaa.»

Hän räpäytti silmät auki ja nousi toisen kyynärpäähän varaan.

Kyllä, tasaisessa maisemassa oli kanava ja lukuisia altaita, ja monin paikoin suihkulähteet ruiskuttivat säkenöivää hopeaa, mutta...

Hän vajosi raskaasti takaisin oljille. Sieraimiin lehahti heikko paskan haju. Sitä paitsi suihkulähteiden pitäisi olla kultaisia. Eihän tsaari nyt hopeaan tyytyisi.

Hän säpsähti istumaan todellisuudessa. Päätöseistä puuttui useita lautoja, ja vajan läpi kävi kova veto. Hän nosti makuupussin hupun päähänsä ja kuroi sen kiinni. Hiton kylmä. Melkein pakkainen. Onneksi kylmyys piti löyhkän aisoissa.

Kanavan oikealla puolella hämmötti muutama laiduntava lammas pensaikon vieressä. Ne hänen pesäänsä tietenkin olivat ulostaneet. Muuten olkikasa oli kuiva ja miellyttävä. Oli hän pahemmissakin paikoissa nukkunut. Paljon pahemmissa. Paljon vaarallisemmissa.

Parinsadan metrin päässä hänen vasemmalla puolellaan oli pieni valkeaksi kalkittu talo. Ikkunarivistöstä kajasti valoa, mutta muita elonmerkkejä ei näkynyt.

Pietari oli kaukana menneisyydessä.

Hän tähyili taas maisemaa, joka näytti alastomalta ymmärryksen valossa. Notkelmassa sijaitseva kalanviljelylaitos ja hänen makuupaikkansa peltikaton alla olivat nykyhetkeä. Toteamus ei herättänyt tuskaa tai muitakaan tunteita. Hän oli Keski-Jyllannissa jossakin Branden ja Sønder Feldingin välillä. Kanava ei laskenut Suomenlahteen vaan Skjernjokeen, eivätkä suihkulähteet ruiskuttaneet hopeaa vaan hapettivat vettä lohille.

Eilen hän oli yöpönyt ladossa lähellä Nørre Snedeä, ja vain luoja tiesi, missä hän nukkuisi huomenna.

Vasta nyt hän muisti, ettei tämä ollut mikään tavallinen ilta. Tämä oli sellainen ilta, jolloin kuului tehdä henkinen tilannekatsaus. Kuningatar teki sellaisen, pääministeri teki sellaisen – ja hänenkin mielessään ajatus oli käväissyt.

Oli uudenvuodenaatto.

Hän painoi rannekellonsa valonappia. 23:57. Eipä häntä olisi pahemmin harmittanut, vaikka hän olisikin nukkunut vuoden-

vaihteen yli, mutta nyt hän kuitenkin oli hereillä. Vajaan kolmen minuutin kuluttua Kööpenhaminan raatihuoneen kellot alkaisivat kilkattaa ja kalkattaa. Hän katseli taas ympärilleen. Täällä oli niin hiljaista että hän kuulisikin, jos lampaan selästä putoaisi villatuppo.

Birgiten perheessä oli aina hypätty uuteen vuoteen käsi kädessä tuolien ja jakkaroiden päältä. Hänen perheessään sellaiseen ei ollut riittänyt mielikuvitusta eikä uskallusta. Birgiten kanssa he olivat päättäneet aina hypätä. Ja muutaman kerran he olivatkin ehtineet hypätä Magnus välissään.

Aivan vajan edestä lehahti ilmaan jokin iso olento. Kuului tyypillinen suhahdus, kun sulkapeitteiset siivet taistelivat ilmanvastuksen kanssa. Pöllö lensi uuteen vuoteen. Kohta se istuisi oksalle ja oksentaisi – kuten niin moni muukin tänä yönä.

Hetken kuluttua Tanskan radion tyttökuoro kajauttaisi perinteisen virren ja toivottaisi uuden Herran vuoden tervetulleeksi. Sampanjaa, lasien kilistelyä ja mantelikakkua. Humalaisia miehiä ja ilotulituksia, ja pikkutunneille tullessa kaikilla lyhyt pinna. Se oli tuttua. Liiankin tuttua.

00:00. Lähistön tiloilta ammuttiin ilmaan parvi raketteja. Ne räjähtivät korkealla ja verhosivat yötaivaan kulta- ja hopeapölyyn, ja yksittäiset räiskähdykset halkoivat pimeyttä. Että hän vihasi ilotulituksia.

Hän totesi hieman ihmeissään, ettei pienestä valkeaksi kalkitusta talosta tullut ketään ampumaan raketteja. Kalankasvattamon omistaja varmaan skoolasi sisällä lämpimässä. Ehkä sielläkin hypättiin uuteen vuoteen käsi kädessä?

Hän vajosi takaisin pehmeille oljille ja ummisti silmänsä.

Kuu ei ollut enää täysi. Se oli osittain pilven takana, siksi pimeys oli paljon tiheämpi kuin keskiyöllä. Tämä oli ensimmäinen huomio, kun hän heräsi taas ja avasi silmät. Tällä kertaa hän havahtui heti täysin hereille. Uni oli ollut kevyttä ja levotonta, vanhat kauhut vaivasivat jälleen.

Vaistomaisesti hän painoi kellon nappia. 02:43. Hän ei ollut nukkunut kolmeakaan tuntia.

Samassa hän kuuli auton moottorin sammuvan ja näki ajovalojen pimenevän pikkukuusien helmoissa. Luultavasti auton ääni oli

herättänyt hänet. Kuka näin myöhään tuli? Kalankasvattaja ja hänen vaimonsa olivat menneet nukkumaan. Talon ikkunat olivat pimeinä.

Hän makasi aloillaan ja kuunteli. Rotta oli palannut kitapuun päälle. Nyt se oli pelkkä epämääräinen varjo. Kaksi autonovea suljettiin hiljaa. Ladon ja viereisten vajojen takaa kuului varovaisia askeleita hiekalla.

Rotta kipitti peloissaan karkuun. Hän nousi istumaan ja tähyisi pimeään. Sydän hakkasi rinnassa.

Vasemmalla puolella tuli näkyviin kaksi mustaa varjoa. Ne lähestyivät hitaasti taloa. Pihaa valaisi vain puhelinpylvään puoliväliin kiinnitetty loisteputki.

Pilvi lipui pois kuun edestä, ja hän näki että miehiä oli kaksi. Toinen oli pitkä, toinen lyhyt tumppi. He etenivät epäröiden, kuten tehdään kun ei tunneta paikkoja.

Miehet hiipivät hiljaa viimeiset metrit talolle. Toinen kokeili varovasti ovenriipaa. Toinen kurkisti ikkunoista sisään. Sitten he menivät kumpikin ikkunalle, joka oli lähimpänä etuovea. Kohta kuului vaimen helähdys, varmastikin he avasivat haat, ja sitten pitkä mies auttoi kumppaninsa sisälle ikkunasta. Hetken kuluttua ovi avattiin sisäpuolelta, ja pitkä mies luikahti taloon.

Pienen hetken hän kirosi mielessään ja harmitteli, ettei ollut juuri nyt Kööpenhaminan raatihuoneentorin uudenvuodenhässäkässä.

Tilanne oli harmillinen. Hemmetin tukala paikka miehelle, joka pysytteli mieluiten näkymättömänä.

Hän avasi makuupussin vetoketjun, kömpi oljille ja nousi hitaasti seisomaan irrottamatta katsettaan talosta. Sisältä näkyi valon kajastusta, luultavasti murtovarkaiden taskulampuista.

Hän epäröi. Jos hän pysyisi hissukseen katoksen suojissa, tämä ulkoinen uhka katoaisi luultavasti itsestään. Miehet löytäisivät jotain varastettavaa, palaisivat kaikessa rauhassa autoonsa ja katoaisivat yöhön saaliineen.

Mitään ei olisi tapahtunut. Hän olisi edelleen näkymätön. Jo ennen aamunkoittoa hän heittäisi repun selkään ja lähtisi matkaan. Eikä kukaan koko maailmassa tietäisi, että hän oli nukkunut olkikasassa.

Auto? Pitäisikö... Hän hiipi katoksen takaa mustalle pakettiin autolle. Vanha Fiat Ducato. Kansallisuustunnus RO. Miehet olivat siis

Romaniasta. Eivät tilastojen ensimmäisiä itäeurooppalaisia murto-varkaita eivätkä varmasti viimeisiä. Joskus tällaiset tilanteet äityivät väkivaltaisiksi. Satunnaisesti ne olivat johtaneet jopa tappoon. Toivottavasti ei sentään...

Hän seiso i liik kumatta pimeässä ja yritti työntää ajatuksen mielestään. Tietenkään mitään ei tapahtuisi. Romanianlaiset veisivät taulutelevision ja etsisivät arvoesineitä, sitten he hiipisivät ulos ja häipyisivät.

Hän tekisi samoin. Ei jäisi odottamaan vaan pakkaisi tavaransa saman tien ja lähtisi kävelemään uudenvuoden yöhön.

Juuri kun hän päätti mennä käärimään makuupussinsa rullalle, talossa sytytettiin valot. Kohta sen jälkeen kuului kova ääni. Sitten toinen – se kuulosti huudolta. Oliko se tuskanhuuto?

Hän säntäsi talolle ja vilkaisi sisään lähimmästä ikkunasta. Lattialla makasi pyjamaan pukeutunut vanha harmaahiuksinen mies käsivarret suojana kasvojen edessä. Selin seisova musta hahmo oli kohottanut kätensä lyöntiin.

Hän tempaisi ulko-oven auki ja karjahti. Muutamalla harppauksella hän pääsi olohuoneeseen, missä lyhyempi mies oli kivettynyt paikalleen valmiina iskemään sorkkaraudalla lattialla lojuvaa vanhusta. Pitkä mies seiso i kaatuneen nojatuolin vieressä.

Miehet näyttivät hämmästyneiltä mutta pysyivät rauhallisina. He kääntyivät ja kävivät yhtenä rintamana päin. Tumppi haukahti kumppanilleen terävän käskyn ja otti askeleen eteenpäin. Raskas tekoinen mies näytti siltä ettei epäröisi käyttää sorkkarautaa.

Kaikki tapahtui vaistomaisesti. Taustalla oli vuosien harjoittelu ja armoton todellisuus. *Risk assessment*, riskien arviointi – tai yksinkertaisesti opeteltu taito muodostaa salamannopeasti käsitys siitä, mikä oli suurin uhka ja eliminoida se ensin.

Hän väisti ilmassa viuhahtavan sorkkaraudan, kyykistyi ja lakaisi kiertopotkulla romanialaiselta jalat alta. Ennen kuin vastustaja tömähti mattoon, hän varmisti lujan otteen sorkkaraudasta ja väänsi sen miehen kädestä. Samalla liikkeellä hän iski sorkkaraudan kaikin voimin romanialaisen polvilumpioon.

Ennen kuin korviahuumaava tuskanhuuto ehti ilmoille pienessä olohuoneessa, hän oli jo pystyssä, juuri ajoissa väistääkseen pitkän

miehen hyökkäyksen. Hän syöksyi miestä kohti pää edellä kuin raivo härkä. Nopea väistö ja ote miehen niskasta, ja kohta romanialaisen pää pamahti seinään ovenkarmin viereen. Vastustajan alkaessa vajota maahan hän iski polvensa tämän palleaan – ja irrotti sitten otteensa.

Lyhyempi mies kieriskeli lattialla vaikeroiden ja murskattua polveaan pidellen. Pitkä mies haukkoi henkeä ja korisi pökerryksissä.

Vasta nyt oli aikaa tarkistaa vanhuksen kunto. Tämä makasi edelleen selällään lattialla. Toinen suupieli vuoti verta, otsassa oli haava ja mies piteli vasenta olkapäätänsä. Mitään sanomatta hän kiskoi vanhuksen varovasti nurkkaan, sivuun taistelukentältä.

Sitten hän asteli takaisin pitkän miehen luo. Tämä haukkoi edelleen kiivaasti ilmaa keuhkoihin. Hän tutki hujopin ja löysi vetoketjutasusta passin. Hän teki saman toiselle miehelle. Tumppi kieriskeli tuskissaan eikä näyttänyt kykenevän taisteluun, mutta hän tarttui tätä silti tiukasti kurkusta vasemmalla kädellä ja tutki taskut oikealla kädellä. Nahkatakkin povitaskusta löytyi passi.

Hän vilkaisi passeja ennen kuin työnsi ne oman takkinsa taskuun. Sitten hän osoitti ovea.

Hujoppi pääsi vaivalloisesti pystyyn. Veri valui hänen kasvoilleen silmäkulmasta, joka oli auennut kohdatessaan muuratun seinän. Mies korskui yhä raskaasti mutta alkoi tulla tolkkuihinsa.

Hän osoitti vaiti toista romanialaista ja elehti pitkälle miehelle, että tämän tuli auttaa kumppaninsa jalkeille ja häipyä. Sanaakaan virkkamatta hän seiso keskellä lattiaa ja seurasi kahden kurjan murtovarkaan perääntymistä.

Meni monta minuuttia ennen kuin hujoppi sai nostettua kumppaninsa pystyyn ja kaksikko lähti hoipertelemaan autolleen yön pimeyteen.

Hän seiso oviaukossa ja katsoi heidän peräänsä. Vasta pitkän tovin kuluttua hän kuuli auton käynnistyvän ja näki ajovalojen sytyvän. Auto kääntyi vajojen takana ja katosi hiekkatielle.

Hän tuns käden olkapäällään ja kääntyi oviaukossa. Vanhus oli päässyt jaloilleen. Tämä hymyili leveästi raidallisessa pyjamassaan ja sanoi:

– Kiitos, ystäväni. Minulla ei ole aavistustakaan, kuka hitto sinä olet tai mistä pirusta sinä ilmaannuit, mutta sinä pelastit minut. Kiitos!

Vanhus ojensi kätensä. Hän tarttui siihen, nyökkäsi ja hymyili. Hän ei vieläkään sanonut mitään. Hän oli joutunut täsmälleen sellaiseen tilanteeseen, jota oli halunnut välttää hintaan mihin hyvänsä.

– Tule peremmälle. Vanha mies kiskoi häntä käsivarresta. – Istu alas. Saanko tarjota jotain? Onhan sentään uudenvuodenaatto. Maisuuko olut? Yhden oluen voi aina juoda. Hetki vain.

Vanhus häipyi. Varmasti keittiöön. Hän tarkasteli uudelleen romanialaisten passeja ja työnsi ne nopeasti takaisin taskuun. Hän kuuli jääkaapin oven käyvän ja sitten vesihanan. Vanhus palasi huoneeseen. Veri oli pesty pois kasvoilta. Isäntä laski kaksi olutpulloa sohvapöydälle.

– Minä olen Johannes. Mutta voit kutsua minua Kalaksi, niin kaikki muutkin tekevät.

Vanhus nyökkäsi altaiden suuntaan ja ojensi kätensä toistamiseen.

– Mitä oikein tapahtui? Mikä sinun nimesi on? Ja kuka sinä olet?

Vanha kalankasvattaja katsoi häntä ja työnsi olutpulloa lähemmäs.

Hän kohautti olkiaan ja levitti kätensä anteeksipyyttävään eleeeseen.

– *Sorry, I don't... Dragos... My name is Dragos. Adrian Dragos.*

– *Åh, yes, from where?*

Hän kuuli helpotuksen vanhan miehen huudahduksessa. Ehkä se johtui siitä että tämä nyt ymmärsi, miksi yllätysvieras oli niin vaitealias.

– *Romania. I am from Romania.*

– *Thank you very much*, vanha mies sanoi vahvasti murtaen. Hän kohotti pulloaan, hymyili leveästi paljastaen kellastuneen hammaskaluston ja jatkoi:

– *And happy new year, mister Dragos.*

2. LUKU

KUKKASIN KORISTELTU VALKEA laiva kannettiin ulos valmiina laskettavaksi vesille tänä ihanana kesäpäivänä, kun tuuli oli leppeä ja taivas murheeton.

Laivaa ei laskettaisi vesille Kuoleman satamasta, kuten saattaisi luulla. Olisi iso virhe kutsua paikkaa sillä nimellä.

Kapteeni ottaisi kurssin etelään, purjehtisi laguunin rantaan myötäillen lyhyen matkan Hvide Sanden sululle, sieltä Pohjanmerelle ja edelleen suurille valtamerille. Kuuluisan löytöretkeilijän mukaan nimetty kapteeni todennäköisesti ottaisi rohkeasti suunnan kohti kaukaisia seikkailuja.

Itse hän oli kalastajan tytär Thyborønistä. Ehkä hän juuri siksi piti ajatuksesta, että arkku oli laiva ja kuolema purjehdus tuntemattomaan.

Aika oli kulunut kuin siivillä. Hän oli työskennellyt Anker Fjordin hoitokodissa kolme vuotta. Hän oli hakeutunut sinne nähtyään televisiossa kahden miehen viimeisistä päivistä kertovan dokumenttisarjan. Kolmen vuoden aikana Elämän satamasta oli laskettu vesille monta laivaa. Hoitokodin filosofiaa ja päivittäistä työtä kuolemansairaiden kanssa kannatteli syvä kunnioitus elämää kohtaan, kuljettuja meriperinkulmia kohtaan. Mikä voisi olla merkityksellisempää kuin lievittää heikkojen siirtymävaihetta.

*Kas aurinko nousee, se hehkuu ja palaa,
taivaan ja meren näin kultaansa valaa,
mikä autuas riemu, mikä hiljainen ilo,
maan rantaan kun lankeaa auringon kilo.*

Vainaja oli tietenkin itse valinnut virren. Vitus Sander ottaisi kurssin kohti aurinkoa. Hän hymyili. Vainajalla oli sama etunimi kuin Vitus Beringillä, tanskalaisella löytöretkeilijällä, jonka mukaan Siperian ja Alaskan välinen salmi oli nimetty.

Elektroniikkakonsernin varakas johtaja Vitus Sander oli ollut heikko, mutta viime aikoina oli näkynyt selvä muutos. Mies oli astelut kohti rantaa aiempaa ryhdikkäämpänä ja uusin voimin.

Sander eli 67-vuotiaaksi. Syntyi Hjørringissä ja vietti valtaosan elämästään Kööpenhaminassa, missä konsernin pääkonttori sijaitsi. Keuhkosityöpä.

Vaimo oli kuollut kolme vuotta sitten. Hän pyyhkäisi katseellaan lämpiötä. Poika ja tytär seisoivat vierekkäin, ja tuossa oli lapsenlapsi, joka oli jäänyt muutaman kerran yöksi vieraillessaan rakkaan isoisän luona. Tyttö oli erittäin kaunis, hänellä oli pitkät vaaleat hiukset ja hän opiskeli Kööpenhaminan yliopistossa.

Kummallista. Se henkilö, jonka kanssa Vitus Sander oli viettänyt eniten aikaa viime aikoina, ei ollut paikalla. Sympaattinen nuori mies, jolla oli värikkäät vaatteet ja valkoiset tennarit, aina valkoiset tennarit. »Hyvä ystävä», Vitus Sander oli sanonut. Mutta hyvät ystävät tulivat hyvästelemään...

Mahtava konserninomistaja oli tullut tutummaksi kuin useimmat potilaat. Kaksi kertaa tämä oli jopa pyytänyt hänet kanssaan ulkoilmaan. He olivat istuneet penkillä ja katselleet laguunille. Mies ei ollut halunnut puhua itsestään vaan kuulla hänen kertovan omasta elämästään, lapsuudesta merenrannalla – ja viimeisestä purjehduksesta.

Ei tarvinnut olla kalastajan tytär, jolla oli synnynnäinen kyky tulkita taivaan mielialoja, huomatakseen Vitus Sanderia toisinaan vaivanneet tummat pilvet. Mutta se oli täysin luonnollista maanpäällisen matkan loppupuolella.

Hymyilevä mies valkoisissa tennareissa oli vaikuttanut Vitus Sanderiin suotuisasti. Käänte oli tapahtunut muutama päivä nuoren miehen ensimmäisen käynnin jälkeen. Aivan kuin tennarimies, jonka nimi taisi olla Rasmus, olisi ollut reissaava pappi, joka oli ottanut vastaan synnintunnustuksen – ja antanut synnit anteeksi.

*Kas aurinko nousee, taas kirkaana hohtaa,
kuoleman varjot ikivalollaan kohtaa,
mikä voittoisa riemu, mikä autuas ilo,
elon rantaan kun heijastuu auringon kilo.*

Hänellä tulisi ikävä lempeää mahtimiestä. Jo huomenna huoneeseen muuttaisi uusi asukas, entinen puuseppämestari Randersista.

Siinä vaiheessa Vitus Sander olisi luultavasti jo matkalla Biskajanlahdelle.

3. LUKU

VATSAA KOURIVA PELKO oli pahassa ristiriidassa rauhallisen ympäristön kanssa. Linnan korkealta vallilta katsottuna Nyborg näytti varsin mukavalta paikalta.

Hän istui lempipenkillään kuningattaren bastionilla vesitornin ja neljän punaisen 18 paunan kanuunan välissä. Alhaalla lepäsi mahtava vallihauta ja sen rannalla muutama siirtolapuutarhamökki. Jos hän kääntyisi ja katsoisi taakseen, hänelle avautuisi mitä kaunein näkymä kaupunkiin, jota hän oli oppinut rakastamaan.

Kaikkialla oli vihreää. Ei keväisen hennon vihreää, vaan tummempia sävyjä, sillä heinäkuussa luonto oli menettänyt osan haurudestaan.

Hän nojasi penkin selkänojaan ja sulki silmät. Aurinko lämmitti kasvoja, mutta hän ei tuntenut sitä. Pelko teki hänet viluiseksi. Pelko? Hän oli pelännyt monta kertaa elämänsä aikana. Kukapa ei olisi. Mutta ei tällä tavalla. Tämä kaiken nielevä pelko uhkasi muuttua paniikiksi ja lamauttaa hänet.

Jos hän olisi osannut ennustaa tekojensa seuraukset, hän ei olisi joutunut tähän tilanteeseen. Hän voisi istua kaikessa rauhassa ja nauttia auringosta. Nyt oli kuitenkin liian myöhäistä. Aivan liian myöhäistä kääntyä takaisin.

Hän laski katseensa, tarkasteli valkoisten Converse All Star -tennareidensa kärkiä ja heilutteli varpaitaan kuin saadakseen vahvistuksen sille, että pystyi yhä hallitsemaan keskushermostoaan. Hän oli käyttänyt Converseja yliopistoajoista saakka. Aina valkoisia, aina varrellisia. Kerran hänen rakas tätinsä oli hänen kolmestakymmenestäkahdeksasta ikävuodestaan ja akateemisesta urastaan välittämättä huudahtanut: »Etkö voisi jo hankkia kunnan kengät, ystävä hyvä?»

Elämän koossa pitämiseen tarvittiin monenlaista kittiä. Valkoiset All Starit olivat pieni osa kokonaisuudesta.

Tämä hyytävä pelko ei kuulunut näille valleille. Oliko kuoleman läsnäolo jäädyttänyt hänet, muodostanut hänen sisälleen ensimmäisen jäälohkareen ja avannut oven pelolle?

Tähän paikkaan lahden rannalle oli kokoontunut erilaisia ihmisiä erilaisine kohtaloineen, mutta tällä pääteasemalla myytiin vain yhdenlaisia lippuja.

Tällä hetkellä hän oli liian kauhuissaan pystyäkseen tyynen rauhallisesti päättelemään, millaiset hänen omat mahdollisuutensa olivat. Siitä huolimatta, että tässä kaupungissa hän jos kuka osasi laskea voitonmahdollisuuksia. Juuri nyt hän oli kuitenkin lamaantunut.

Hän työnsi käden takintaskuun ja tunnusteli. Siellä se 15 000 kruunun setelinippu odotti.

Kymmenen kuponkia matemaattisten järjestelmien avulla laskettuja rivejä Vikingloton keskiviikkoarvontaan ja saman verran kotimaisen loton lauantaiarvontaan sekä useita rivejä viikon jalkapallo-otteluihin. Aina isoilla kertoimilla. Aina kolmen ottelun lopputulos eikä minkäänlaisia varmistuksia.

Jalkapallo oli hänen suuri intohimonsa, mutta pelon vuoksi hän ei tuntenut tavanomaista tyydytystä tutkiessaan otteluita ja kertoimia. Tätä oli jatkunut jo kauan.

Polvet tärisivät ja olivat vähällä pettää alta hänen kävellessään valilta Kvicklyyn.

Tyttö tiskin takana hymyili ujosti ja nyökkäsi kuin salaliittolainen, kun hän työnsi kuponkinipun lähemmäs.

Hän pelasi neljässä eri paikassa ja eri viikonpäivinä jotta ei herättäisi huomiota. Hän jatkaisi jalan rautatieasemalle ja panostaisi loput 7000 kruunua pitkävetoon ja hieman ylimääräistä lottoon.

Se oli hänen vihonviimeinen panoksensa. Hän ei ollut koskaan saanut tutustua onnettareen, ja nyt hän tarvitsi onnetarta enemmän kuin koskaan.

4. LUKU

JÄTTIKUUSI HUOJUI HETKEN päättämättömänä paikallaan ja pudisti takkuista harjaansa korkeuksissa. Sitten sen oli pakko luovuttaa. Se kaatui kuin torni, jonka sokkeli oli räjäytetty palasiksi. Alkuun melko hitaasti, sitten vauhti kiihtyi. Kuusi rysähti maahan pölypilven keskellä.

Mies totesi tyytyväisenä, että valtava runko oli kaatunut juuri siihen, mihin hän oli suunnitellutkin. Seuraavaksi olisi karsittava oksat, mutta ensin hän pitäisi tauon. Hän sammutti moottorisahan ja riisui kypärän.

Kannon vuosirenkaat muodostivat vaikuttavan sukutaulun. Renkas renkaalta rakentui kertomus ajasta. Vuosi vuodelta puu oli kartuttanut renkaita. Tuntui tarkoituksettomalta kaataa se. Mutta jos hän jotain oli oppinut sinä aikana kun oli itse kartuttanut vuosia niin sen, että aina asioilla ei ollut tarkoitusta. Jopa suurimmat ja mahtavimmat kaatuivat. Jopa pienimpiä ja viattomimpia keskeytettiin raa'asti ennen kuin vuosirenkaita ehti karttua.

Ei ollut olemassa mitään Ylimmän kirjanpitäjän tarkasti laatimaa oikeudenmukaista tilikirjaa. Oli vain sattumia.

Hän istui alas ja otti eväät ja termospullon pienestä repusta, joka hänellä oli joka päivä mukanaan metsässä. Hän haukkasi maksamakkaraleipää ja kaatoi höyryävää kahvia kuppiin. Aurinko lämmitti kasvoja. Hiljaisuuden rikkoi vain närhen räikäisy.

Hän lepuutti silmiään mahtavassa kannossa. Aika oli omituinen asia... Silloin kun hän oli asunut omakotitalossa, ajasta oli ollut pulaa. Tietyissä olosuhteissa aikapula saattoi olla todellinen riski, ja jos aikaa oli liikaa, se saattoi johtaa tarkkaamattomuuteen, joka myös oli vaarallista.

Viime vuosina aika oli ollut merkityksetöntä. Olematon suure, joka silti muodosti huomaamattoman vuosirenkaan edellisen päälle aina kun kahdentoista kuukauden jakso oli tullut päätökseen.

Tällä hetkellä hänellä ei ollut mitään ajan tajua. Aika oli pysähtynyt. Sillä ei ollut merkitystä, oliko kello yhdeksän vai viisi. Oli yhden-tekevää, oliko maanantai vai lauantai. Kuukaudellakaan ei olisi ollut väliä, ellei hän olisi pitänyt vuodenaikojen vaihtelua niin suuressa arvossa.

Nyt oli joka tapauksessa heinäkuu ja keskikesä. Oli kulunut yli puoli vuotta siitä, kun hän oli sattumalta tavannut Johannes Ottesenin. Tai Kalan, millä nimellä mies halusi itseään kutsuttavan, koska »niin kaikki tekevät».

Siitä saattoi olla monta mieltä, oliko hän ollut väärässä paikassa väärään aikaan – vai päinvastoin – mutta hänen elämässään oli avautunut uusi ovi uudenvuodenyönä, kun hän oli rientänyt Johannes Kalan avuksi. Siksi hän ei ollut jatkanut matkaansa maanteillä. Siksi hän istui tässä.

Kala oli 74-vuotias, liian vanha, liian väsynyt ja liiaksi reuman runtelema pystyäkseen hoitamaan kunnolla pientä kalanviljelylaitostaan. Hän ei kuitenkaan osannut muutakaan kuin tehdä töitä leipänsä eteen.

Jo uudenvuodenyönä Kala oli murteellisella englannillaan pyytänyt häntä jäämään muutamaksi päiväksi. Hän saisi ruokaa ja lämpimän yösijan – ja ehkä hän voisi vastineeksi vähän autella kalankasvattamossa. Näin oli tapahtunut.

Kahden viikon kuluttua hän oli muuttanut rapistuneeseen työsuhteasuuntoon ja pannut sen joten kuten asuttavaan kuntoon. Kalan mukaan talo oli ollut tyhjillään kolmetoista vuotta, siitä saakka kun hänen oli ollut pakko irtosanoa työntekijänsä, koska rahat eivät riittäneet kahteen palkkaan.

Asunnolle oli kalankasvattamolta puolen kilometrin matka hiekkatietä pitkin. Talon edessä oli pieni aukea ja lehtimetsää ja takapuolella alkoi iso havumetsäviljelmä. Kala oli itse rakentanut talon kauan sitten kevytsoraharkoista ja rapannut ulkoseinät. Alakerrassa oli olohuone, keittiö ja vessa, yläkerrassa makuuhuone ja kamari. Murenevista eterniittilaatoista tehtyä kattoa peittivät isot sammaltyynyttä.

Hän nousi joka aamu kello kuusi ja lähti töihin altaille, joissa kasvatettiin kirjolohia. Loppuajan hän teki metsätöitä. Kala oli laiminlyönyt metsäänsä vuosikausia. Työtä oli vähintään vuodeksi. Hänellä ei ollut aavistustakaan, miten pitkäksi aikaa jäisi ystävällisen vanhan miehen luo, mutta hän...

Hiekkatieltä kantautuva moottorin ääni keskeytti mietteet. Hän katsoi silmä tarkkana kohtaa, mistä auto ilmestyisi puiden välistä. Hän kurotti kouraansa aseeseen, käyttövarman Neuhausenin, jota piti aina käden ulottuvilla lipas täynnä.

Näkyviin tuli punainen auto. Kalan vanha lava-auto. Hän epäröi hetken, sillä matkustajan paikalla istui joku mies. Hän työnsi pistoolin reppuun mutta antoi oikean käden levätä lähellä kahvaa. Yleensä Kala oli yksin.

– Siellä se istuu. Taitaa olla lounastauolla. Se onkin ansaittu. Kaveri raataa kuin hevonen. Kaatoi juuri vanhan jättikuusen.

Johannes Kala irrotti toisen käden ohjauspyörältä osoittaakseen kannolla istuvaa yksinäistä hahmoa.

– Mikä hänen nimensä olikaan? kysyi matkustajan paikalla istuva mies.

– Dragos... Etunimen olen unohtanut.

– Dragos? Sanoitko Romania?

– Sanoin.

– Melkein kuin Dracula.

– Miten niin?

– Myös Dracula oli Romaniasta. Kai minä nyt sen verran tiedän.

Dragos tai Dracula.

– Dragos on hyvä tyyppi, usko pois.

– Kuka hän on ja mitä hän täällä tekee?

– Hän on vain romanialainen, joka osaa käyttää moottorisahaa.

Johannes Kala epäröi. Hän hidasti vauhtia ja ajoi siksakkia kan-toja väistellen. Sitten hän sanoi tunnustellen:

– Osaatko säilyttää salaisuuden, Bette Mathiessen?

Viereisellä penkillä istuva tukeva mies huokaisi syvään. Hän oli lähes yhtä iso kuin ne japanilaiset painijat, joiden valkoiset vaipat hädin tuskin peittivät kulkuset.

– Totta kai osaan.

– Dragos pelasti henkeni. Mutta siitä asiasta pidät turpasi kiinni. En halua että tieto leviää. Eikä Dragoskaan halua.

Mathiessen pudisti laiskasti päätään.

– Silloin oli uudenvuodenaatto... Olin vain istuskellut yksikseni kuten yleensäkin ja mennyt jo aikoja sitten yöpuulle...

Saatuaan dramaattisen kertomuksensa päätökseen Johannes Kala käänsi virta-avainta. Viimeinen osuus oli käveltävä.

– Ei saatana, Mathiessen puhisi. – Johan on. Ihan yksinäänkö? Ja rosvot lensivät pihalle kuin leppäkeihäät?

Kala nyökkäsi ja nousi autosta.

– Ja siitä lähtien hän on ollut täällä?

Kala nyökkäsi taas. Auton alusta kirskui äänekkäästi, kun Mathiessen vääntäytyi istuimeltaan.

– Eikö hänellä ole perhettä? Eikö hän tapaa ketään? Mitä hän tekee vapaalla ollessaan? Mitä hittoa, kaverilla on poninhäntä. Mathiessen tarkasteli kannolla istuvaa hahmoa.

– Vapaa-ajalla? Ei hän pidä koskaan vapaata, Kala naurahti.

– Olen kysynyt, haluaako hän lähteä mukaan kun käyn Brandessa tai Herningissä, mutta ei. Hän ei halua lähteä edes Skarrildiin vaan jää mieluummin tänne. Minä ostan hänelle ruokaa. Itse asiassa nyt kun tarkemmin ajattelen, niin on hän kolme vapaapäivää pitänyt. Kerran hän lainasi autoani. Hän kävi ostamassa jotain talolle. Ja kaksi kertaa olen vienyt hänet ja toisen vanhoista kanooteistani Brandeen ja hakenut myöhemmin Sønder Feldingistä. Hän kuulemma pitää melomisesta. Ja kalastamisesta. Eikä hänellä ole vaimoa ja lapsia. Tule nyt, mennään tervehtimään. Ei hän pure.

– *Hello, Dragos! How are you?* Kala kohotti kätensä tervehdyksen.

Kalan perässä löntystelevä mies oli niin iso ja lihava, että muistutti jalkojen päälle nostettua zeppeliiniä. Mies ei näyttänyt nauttivan lyhyestä kävelystä epätasaisessa maastossa.

Hän oli siirtänyt kätensä pois repulta pistoolin lähetytyiltä. Kalan jättimäinen kaveri oli vaaraton. Harmillista kyllä miestä olisi kuitenkin pakko tervehtiä. Mieluiten hän olisi ollut kahden Kalan kanssa,

kenenkään ei tarvinnut tietää, että hän autteli vanhaa kalankasvattajaa. Miksi Kalan piti raahata mukanaan tuo vuolaasti hikoileva lihavuori?

Hän kohotti kätensä vastaukseksi Kalan tervehdykseen. Vielä muutama minuutti sitten metsässä oli ollut ihanan hiljaista. Nyt hänen oli kaivettava esiin paras romanialaiskorostuksensa. Ei se tosin mitenkään vaikeaa ollut enää tässä vaiheessa. Mutta mieluummin hän olisi ollut rauhassa.

– *Hello, Dragos, meet my good friend Mathiessen.*

Hän hymyili ja nyökkäsi jättimäiselle miehelle.

– *Beer?* vieras kysyi samalla kun työnsi käden takin alle ja veti esiin pari oluttölkkiä.

– *No thanks.*

Hän pudisti päätään. Tähän aikaan päivästä alkoholi veltostutti aistit ja lihakset.

Johannes Kala vaihtoi jalkaa hermostuneena, kuten yleensäkin etsiessään oikeita sanoja ja yrittäessään aloittaa tavallista monimutkaisemman keskustelun parilla kolmella lyhyellä lauseella.

– *You see, Dragos, I am going to Brugsen... To buy things... Do you want anything?*

Hän nyökkäsi hitaasti. Kyllä, hän tosiaan tarvitsi kaupasta yhtä ja toista. Ja oli paljon parempi hoitaa asia tässä kuin odottaa että Kala porhaltaisi talolle. Hän ei halunnut Kalaa kämpilleen, vaikka tämä olikin läpeensä kiltti. Talossa oli niin paljon asioita, joihin hän ei halunnut vanhuksen työntävän nenäänsä. Siksi hän ei ollut koskaan pyytänyt tätä peremmälle.

5. LUKU

PELONSEKAINEN KUNNIOITUS. Se hänen mielensä aina valtasi, kun hän näki kaupungin kunnianarvoisan linnan.

Eikä se johtunut siitä, että keskiaikainen rakennus oli pittoreski tai että ampuma-aukot, portit ja tornit tekivät siitä draomaattisen näköisen. Aikoinaan linna oli tietenkin ollut osa isompaa linoitusta, mutta nykyään se oli vain valtava tiilirakennus.

Häneen teki vaikutuksen nimenomaan linnan historia. Syntyperäisenä Nyborgin poikana hän oli ylpeä siitä, että Tanskan kuningas oli aikoinaan asunut hänen kaupungissaan. Valta oli ollut Nyborgissa. Monelle kööpenhaminalaiselle tekisi hyvää saada siitä pieni oppitunti. Ja itse asiassa myös monelle jyllantilaiselle. Useimmat eivät nimittäin tienneet Nyborgista muuta kuin pahamaineisen vankilan. Ja se oli synty ja häpeä.

Hän oli käynyt linnassa kaupungin keskustassa lukuisia kertoja. Ensinnä lapsena vanhempiansa kanssa, sittemmin yksin ja nyt perheenisänä kahta omaa lasta taluttaen. Lasten piti kuulla Nyborgin suuruuden ajasta, jolloin kuningas asui täällä, ja mahtavasta Danehofista, joka kokosi maan suurimmat ja vaikutusvaltaisimmat miehet linnaan hoitamaan valtakunnan asioita ja pitämään kuningas aisoissa. Tai kuningatar, sen puoleen. Hallitsijoista Margareeta I oli vaikuttanut ehkä eniten Nyborgin linnan ulkonäköön teettäessään laajennuksia ja muita muutoksia.

Niissä Tanskan historian vaiheissa hän liikkui luontevasti kuin kuka tahansa monarkki, takataskussaan yhdeksänvuotinen peruskoulututkinto.

Ei hän olisi ikinä uskonut, että saisi vartioida kaupungin kulttuuri-perintöä öisin.

Ajojahti on alkanut – kuka on ystävä ja kuka vihollinen?

Niels Oxen, Tanskan palkituin sotaveteraani, työskentelee tekaistun identiteetin turvin jyllantilaisessa kalankasvattamossa. Vaikka syrjäseudun rauha tekee traumojen runtelemalle mielelle hyvää, mies on edelleen vainoharhainen ja näkee karkeitä painajaisia.

Oxenilla on onneksi salaisuus, valttikortti joka ainakin toistaiseksi turvaa hänen henkensä. Mutta Nyborgin linnan museonhoitajan teloitusmurha käynnistää väkivaltaisten tapahtumien vyöryn, ja Oxen huomaa olevansa ihmismetsästyksen kohde. Takaa-ajetulla veteraanilla on vain kaksi vaihtoehtoa: painua maan alle – tai hyökätä. Hän liittoutuu entisen työparinsa tiedusteluagentti Margrethe Franckin kanssa uhmataksaan vuosisatoja vanhaa salaista valtaverkostoa.

Pimeän miehet on Oxen-sarjan toinen osa, jatkoa lukijoiden suuren suosion saavuttaneelle *Hirtetyille koirille*.

